

ΚΙΒΩΤΟΣ

Τετραμηνιαία πληροφόρηση του ΑΙΓΙΛΟΠΑ

Αγαπητά μέλη, φίλοι και υποστηρικτές μας,

Όλοι οι βιοκαλλιεργητές και ερασιτέχνες παραγωγοί είμαστε αυτή την περίοδο στη μέση πολλών και διαφορετικών καλλιεργητικών εργασιών: από την προετοιμασία χωραφιών, κλάδεμα, σπορά, φύτευση μέχρι την λίπανση. Για το λόγο αυτό σκεφτήκαμε ότι είναι η κατάλληλη στιγμή να αφιερώσουμε αυτό το τεύχος στην πιο πολύτιμη μη ανανεώσιμη πηγή με την οποία δουλεύουμε αυτό το διάστημα: το έδαφος.

Ο ΑΙΓΙΛΟΠΑΣ εκτός από την βιοποικιλότητα και τους σπόρους του γεωργού έχει δώσει όλα αυτά τα χρόνια βαρύτητα και στις καλλιεργητικές πρακτικές της οικολογικής γεωργίας που ενισχύουν το σπόρο - βάση της οποίας αποτελεί το έδαφος. Σίγουρα όλοι έχουμε σήμερα επίγνωση για τους μεγάλους κινδύνους υποβάθμισης του εδάφους: ερημοποίηση, διάβρωση, αύξηση αλατότητας, συμπίεση. Ενώ όλες τις προηγούμενες δεκαετίες το έδαφος θεωρούνταν ένας δεδομένος για τον γεωργό πόρος, τον οποίο μπορούσε να διαχειριστεί κατά βούληση, στην πορεία η υποβάθμισή του από την συμβατική γεωργία και την εντατική διαχείρισή του δημιούργησαν τα προβλήματα που τώρα καλούμαστε να «επανορθώσουμε» με προγράμματα όπως αυτό της απονιτρορύπανσης. Σε πολλές ημι-ορεινές περιοχές της Ελλάδας τα αποτελέσματα της διάβρωσης είναι ορατά με μεγάλες αυλακίες στις οποίες παρασύρεται το γόνιμο χώμα από το νερό, ενώ οι παράκτιες περιοχές βιώνουν έντονα τις επιπτώσεις της εισόδου του θαλασσινού νερού μέσα στον υδροφόρο ορίζοντα. Η υγεία και γονιμότητα του εδάφους είναι η βάση της οικολογικής γεωργίας και είναι άρρηκτα συνυφασμένες με την βιοποικιλότητα και τους εκατομμύρια μικροοργανισμούς που βρίσκουν στο έδαφος το ενδιαίτημά τους. Για τον λόγο αυτό δεν θεωρούμε το έδαφος ένα σύμπλεγμα από άμμο, ιλύ και άργιλο αλλά έναν ζωντανό οργανισμό, ο οποίος πρέπει να διαχειριστεί κατάλληλα ώστε να είναι ικανό να θρέψει πλήρως τα φυτά, να τα εφοδιάσει με νερό και να τα προστατεύσει από ασθένειες.

Παρόλο τον φόρτο εργασίας που έχουμε αυτήν την εποχή η παρατήρηση του εδάφους στο χωράφι μας και η αρχική οπτική του αξιολόγηση θα μας βοηθήσει να προλάβουμε εδαφολογικά προβλήματα, τα οποία θα έχουν επιπτώσεις σε όλο το φάσμα της βιολογικής καλλιέργειας μας.

Καλές ανοιξιάτικες σπορές!!!

Η συντακτική ομάδα

3.

ΕΔΑΦΟΣ
πρακτικές για την εκτίμηση
της υγείας του εδάφους

6.

Μητρική φυτεία
παλιών ποικιλιών
μπλιάς & αχλαδιάς

7.

Πρωτόκολλο της Ναγκόγια
(Nagoya Protocol)

10.

Ο εκπρόσωπος
των Γκουαρανί- Καϊοβά
Λάντιο Βερόν
στο Βόλο και το Πήλιο
Αφηγείται το δράμα και τον
αγώνα τους και περιγράφει
το μέλλον μας

13.

Το Νομοθετικό
πλαίσιο προστασίας
των ντόπιων ποικιλιών
στα Βαλκάνια.
Συνάντηση Εργασίας

14.

ΟΙΚΟΓΙΟΡΤΕΣ
Προβληματισμοί -
προτάσεις

16.

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

ΕΔΑΦΟΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

Της **Χριστίνας Βακάλη**

Γεωπόνου βιολογικής γεωργίας
Γραφείο Εστιακών Σημείων ΑΙΓΙΛΟΠΑ, Βόλος
Email: greekseedschool@aegilops.gr

Στην οικολογική γεωργία προσπαθούμε να πετύχουμε ορθολογικό συνδυασμό των παραγόντων του εδάφους, σκοπεύοντας στην ορθή αξιοποίησή τους (π.χ. μέσω αύξησης της έντασης των ριζών και της αποτελεσματικότητας της πρόσληψης θρεπτικών στοιχείων). Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός πρέπει αρχικά να αποκατασταθεί η γονιμότητα κυρίως με την αυτάρκεια του εδάφους σε οργανική ουσία και θρεπτικά στοιχεία. Για το λόγο αυτό στην μετατροπή από την συμβατική στην οικολογική γεωργία θα πρέπει πρωταρχικά να δοθεί βαρύτητα στην αποκατάσταση του εδάφους από καταστάσεις υποβάθμισης και να ενδυναμωθεί η βιοποικιλότητα του.

Το έδαφος είναι ένα βιολογικά ζωντανό περιβάλλον στο οποίο εκτός από τη ριζόσφαιρα, συναντάμε την πανίδα και τη χλωρίδα που συμβάλλει στην μετατροπή του χούμου. Είναι κοινός τόπος η άποψη πως ένα καλό έδαφος περιέχει αυξημένη περιεκτικότητα σε γαιοσκώληκες. Οι μικροοργανισμοί (μονοκύτταροι, μύκητες, βακτήρια, άλγη κλπ.) ζουν εδώ σε μεγάλους πληθυσμούς ειδικότερα πιο κοντά στην επιφάνεια. Δίπλα στους ωφέλιμους μικροοργανισμούς του εδάφους (αμμωνιοποιητές, νιτροποιητικοί, δεσμευτικοί του ατμοσφαιρικού αζώτου) συναντώνται και οι βλαβεροί για το έδαφος και τα φυτά (ειδικότερα οι αναερόβιοι). Έτσι οι συνθήκες του εδάφους καθορίζουν αποφασιστικά ποιοι μικροοργανισμοί θα επικρατήσουν.

Στα πλαίσια της λειτουργικής βιοποικιλότητας (βλέπε εκπαιδευτικό εγχειρίδιο του ΑΙΓΙΛΟΠΑ για την βιοποικιλότητα) οι οργανισμοί που βρίσκονται στο έδαφος παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στην αύξηση της παραγωγικότητας των καλλιεργούμενων φυτών και στην ευρωστία τους, παράγοντες ιδιαίτερα σημαντικοί στην βιολογική γεωργία που δεν βασίζεται στις εισροές.

Αυξημένη βιοποικιλότητα του εδάφους οδηγεί σε μείωση της διάβρωσης, σε αυστηρότερους κύκλους θρεπτικών ουσιών, που μπορούν να συμβάλουν στην ισορροπία αζώτου και άνθρακα στο αγρόκτημα, αλλά και σε αύξηση του δυναμικού δέσμευσης του εδαφικού άνθρακα, γεγονός που συμβάλλει στο μετριασμό της κλιματικής αλλαγής (βλέπε και ΚΙΒΩΤΟΣ τεύχος 9).

Πρακτική αξιοποίηση του εδάφους μας

1

ΜΕΤΡΗΣΤΕ ΤΟΥΣ ΓΑΙΟΣΚΩΛΗΚΕΣ

Οι γαιοσκώληκες είναι κατάλληλοι δείκτες γονιμότητας του εδάφους και είναι γνωστό ότι αντιδρούν άμεσα σε πολλές γεωργικές πρακτικές. Λόγω της βιολογίας τους μας δίνουν πληροφορίες για την δομή του εδάφους και την θρεπτική του κατάσταση. Οι μετρήσεις καλό είναι να γίνονται μέσα στην άνοιξη, όταν οι θερμοκρασίες έχουν ανέβει και το χώμα είναι ακόμα αρκετά υγρό. Σε κάθε αγροτεμάχιο μπορούν να γίνουν αρκετές επαναλήψεις και να μετρηθούν τα άτομα γαιοσκωλήκων που συλλέχτηκαν. Επιλέγουμε χαρακτηριστικά σημεία του αγρού μας και καταγράφουμε τους αριθμούς των ατόμων που μετρήσαμε για να έχουμε μια εικόνα τις εξελίξεις μέσα στα χρόνια. Τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουμε είναι:

1 Μέσα σε ένα πλαίσιο ενός τετραγωνικού μέτρου αφαιρείται η βλάστηση από την επιφάνεια και σκάβεται τρύπα στο έδαφος σε βάθος 30cm. Οι γαιοσκώληκες που υπάρχουν σε αυτό το τετράγωνο αφαιρούνται με το χέρι.

2 Στη συνέχεια γίνεται εφαρμογή 2 λίτρων νερού στο οποίο είχαν προστεθεί 2 κουταλιές του γλυκού σκόνη από σπόρους Sinapis (μουστάρδα, τη βρίσκουμε στα σούπερ μάρκετ) (βλέπε φώτο 1).

3 Μέσα σε διάστημα 20 λεπτών εμφανίζονται οι γαιοσκώληκες από τα βαθύτερα στρώματα του εδάφους, οπότε τους μαζεύουμε και τους μετράμε.

Σε μελέτη που είχε γίνει το 2015 από την συγγραφέα του παρόντος κειμένου έγινε σύγκριση του αριθμού των γαιοσκωλήκων σε βιολογικά και συμβατικά σιτηρά (στην περιοχή Ριζόμυλου Θεσσαλίας) και σε βιολογικούς και συμβατικούς ελαιώνες και αμπελώνες στην περιοχή του Πηλίου (έργο ΑΓΡΟΕΤΑΚ 7735/B52 του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ). Γενικά διαπιστώνονται μεγαλύτεροι πληθυσμοί γαιοσκωλήκων στα βιολογικά αγροκτήματα από ότι στα συμβατικά. Τις μεγαλύτερες διαφορές τις παρατηρούμε στα σιτηρά στο θεσσαλικό κάμπο όπου η συμβατική γεωργία συντελείται σε εντατική μορφή. Στους ελαιώνες και στους αμπελώνες οι διαφορές είναι πιο μικρές λόγω του ότι στην περιοχή του Πηλίου έχουμε στα πλαίσια της συμβατικής γεωργίας και πιο ήπιες εκφάνσεις όπως και μορφές παραδοσιακής γεωργίας.

Αποτελέσματα δέκα μετρήσεων σε βιολογικές και συμβατικές καλλιέργειες (2015)

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΑΙΟΣΚΩΛΗΚΩΝ	Βιολογικά σιτηρά	Συμβατικά σιτηρά	Βιολογικοί ελαιώνες	Συμβατικοί ελαιώνες	Βιολογικοί αμπελώνες	Συμβατικοί αμπελώνες
ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ 1	45	24	68	34	23	15
ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ 2	36	41	73	48	13	16
ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ 3	66	32	55	62	14	15
ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ 4	51	33	76	58	19	10
ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ 5	48	46	89	44	12	6
ΣΥΝΟΛΟ	246	176	361	246	81	62

ΤΟ ΤΕΣΤ ΤΟΥ ΦΤΥΑΡΙΟΥ (*Spade test*)

Το τεστ του φτυαριού είναι πολύ εύκολο στην εφαρμογή και μας επιτρέπει να ελέγξουμε διάφορες παραμέτρους της υγείας τους εδάφους: φυσική, χημική, βιολογική αγρονομική. Επίσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο για να μοιραστούν μεταξύ των αγροτών οι γνώσεις γύρω από τις καλύτερες πρακτικές διαχείρισης του εδάφους. Το τεστ του φτυριού υπολογίζει την φυσική, βιολογική και χημική γονιμότητα του εδάφους και χρειάζεται μόνο ένα πατόφτυαρο ή μία πιρούνα, ένα εύκαμπτο μαχαίρι και γνώσεις για την αξιολόγηση του εδάφους.

Πριν πάρουμε το δείγμα βλέπουμε την επιφάνεια του εδάφους, ελέγχουμε αν η υγρασία του εδάφους είναι σωστή (ούτε πολύ υγρό ούτε πολύ ξερό) και διαλέγουμε μια επιφάνεια που να είναι αντιπροσωπευτική για το χωράφι μας.

1 Παίρνουμε μια φτυαριά με όλο το μήκος του πατόφτυαρου έτσι ώστε να έχουμε στην επιφάνεια και ένα φυτό π.χ. στάρι. Δουλεύουμε με το πατόφτυαρο τις δύο πλαϊνές πλευρές και προσπαθούμε να βγάλουμε μια φέτα εδάφους χωρίς αυτό να θρυμματιστεί.

2 Στη συνέχεια παρατηρούμε τις στοιβάδες του εδάφους και ψάχνουμε για οργανισμούς και ρίζες. Κρατάμε σημειώσεις από τις παρατηρήσεις μας.

3 Παρατηρούμε τα συσσωματώματα του εδάφους στις διάφορες στοιβάδες και τα αξιολογούμε.

Το τεστ του φτυαριού φυσικά δεν αντικαθιστά την ανάλυση στο εργαστήριο αλλά μας δίνει μια εικόνα για την κατάσταση του εδάφους μας και μας βοηθά να πάρουμε γρήγορες αποφάσεις για την λίπανση και την εδαφοκατεργασία. Επίσης αν έχουμε μια συνέχεια στις μετρήσεις μπορούμε να έχουμε και μια εικόνα της εξέλιξης του εδάφους μας μέσα στο χρόνο.

Για οπτικό υλικό που μπορεί να βοηθήσει πρακτικά στην διεξαγωγή του τεστ του φτυαριού μπορείτε να δείτε στην ιστοσελίδα του ΑΙΓΙΛΟΠΑ (www.aegilops.gr) την παρουσίαση για την υγεία του εδάφους και στο youtube από το FIBL: *The Spade Test – Visual Soil Assessment in the Field* (Sept 2016) (<https://www.youtube.com/watch?v=f-kigHj3vbw>).

Πρακτική
αξιολόγηση
του εδάφους μας

2

Μητρική φυτεία παλιών ποικιλιών μηλιάς & αχλαδιάς

Της **Κικής Ζεφτυρίδου** και του **Στέφανου Λιούζα**

BIOFRU, - Οικολογικό Αγρόκτημα, Βασιλειάδα Καστοριάς

Email: biofru@gmail.com

www.biofru.gr

Εστιακό Σημείο του ΑΙΓΙΛΟΠΑ στην Καστοριά

Ξεκινήσαμε φέτος ένα «δείγμα», μητρικού οπωρώνα παλιών, παραδοσιακών ποικιλιών μηλιάς και αχλαδιάς*. (φωτο). Θα μπορούσε να είναι σε ένα νέο χωράφι, αλλά δεν μας «βγήκε», κάτι τέτοιο που να μας εξυπηρετεί τεχνικά.

Έτσι «χωρίσαμε» τρεις σειρές (από 75 μέτρα μήκος η κάθε μια) από τον πιο παλιό οπωρώνα μας, που είναι και η «βάση» του συνόλου αγροκτήματος «BIOFRU». Σε αυτές τις σειρές, πρόσθετα, προϋπήρχαν ήδη αρκετές από τις παλιές ποικιλίες από παλιότερους καιρούς.

Έγιναν οι πρώτες φυτεύσεις (φωτο)! Δέκα ποικιλίες και άλλες τόσες αχλαδιάς προς το παρόν. Έγιναν επίσης φυτεύσεις υποκειμένων, ώστε να είμαστε έτοιμοι να προσθέσουμε και άλλες που θα «ανακαλύψουμε» ή και όσων άλλων με την βοήθεια τη δική σας «βρούμε» και αναπαράγουμε. Ταυτόχρονα έχουμε πλέον των πεντακόσιων (500), υποκειμένων που φυτεύτηκαν στο χώμα (φωτο), προερχόμενα από παραφυάδες και σπόρους διάφορων ειδών που χρησιμοποιούνται για υποκείμενα στην μηλιά και αχλαδιά.

Έχουμε και μια μικρή διάθεση παραδοσιακών ποικιλιών αχλαδιάς (κυρίως το «μπαστουβάνικο»), σε πολλούς φίλους που επισκέφτηκαν το αγρόκτημα.

Πιστεύουμε και δουλεύουμε πάνω σε αυτό, ότι θα είμαστε σε θέση σε λίγα χρόνια να διαθέσουμε ένα αρκετά μεγάλο εύρος ποικιλιών και σε ικανό αριθμό, σε φίλους που θέλουν και αγαπούν τα παραδοσιακά και παλιά γνωρίσματα των φρούτων της μηλιάς και αχλαδιάς.

Έχουμε πολλή δουλειά για το μέλλον των παλιών, παραδοσιακών ποικιλιών μηλιάς και αχλαδιάς.

*Θα θυμάστε ίσως από προηγούμενη αναφορά μας ότι δουλεύουμε και σε μητρικό αμπελώνα με σαράντα περίπου ποικιλίες σταφυλιών από πολύ παλιά αμπέλια της περιοχής (που σήμερα δεν υπάρχουν πια).

Πρωτόκολλο της Ναγκόγια (Nagoya Protocol)

Της **Ραλλίτσας Τσίγγου**

Εστιακό Σημείο του ΑΙΓΙΛΟΠΑ στη Λέσβο
Email: mytiline@aegilops.gr

Η Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλότητα (CBD) άνοιξε προς υπογραφή κατά την Παγκόσμια Διάσκεψη του Ρίο ντε Τζανέιρο το 1992, και τέθηκε σε ισχύ το Δεκέμβριο του 1993. Διαθέτει 3 κύριους στόχους ⁽¹⁾:

- 1. Τη διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας**
- 2. Την αειφόρα χρήση των συστατικών της βιολογικής ποικιλότητας**
- 3. Τη δίκαιη και ισότιμη κατανομή των οφελών που προκύπτουν από τη χρησιμοποίηση των γενετικών πόρων**

Η σύμβαση αναγνωρίζει τα κυριαρχικά δικαιώματα των κρατών επί των φυσικών πόρων που βρίσκονται στην περιοχή δικαιοδοσίας τους καθώς και την εξουσία των κρατών όσον αφορά τον καθορισμό της πρόσβασης στους γενετικούς πόρους τους. Η σύμβαση επιβάλλει σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη την υποχρέωση να δημιουργήσουν τις συνθήκες εκείνες που θα διευκολύνουν την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους επί των οποίων ασκούν κυριαρχικά δικαιώματα, για περιβαλλοντικά ορθές χρήσεις από άλλα συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση.

Η Συνάντηση των Μερών της Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλότητα (Conference of the Parties) αποτελεί το διοικητικό όργανο της Σύμβασης και προωθεί την εφαρμογή της, μέσω των αποφάσεων που λαμβάνονται,

και των περιοδικών συναντήσεων της.

Στη Ναγκόγια της Ιαπωνίας από τις 18- 29 Οκτωβρίου 2010 πραγματοποιήθηκε η 10η Συνάντηση των Μερών της Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλότητα. Η Διάσκεψη αυτή ολοκληρώθηκε με το νέο Στρατηγικό Σχέδιο για την προστασία της βιοποικιλότητας για την περίοδο 2011-2020 και με ορίζοντα το έτος 2050, καθώς και με το Πρωτόκολλο για την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και την κατανομή των ωφελειών. Η Ελλάδα, μαζί με τα άλλα κράτη, υιοθέτησε το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια για την πρόσβαση σε γενετικούς πόρους και τον ισόρροπο και δίκαιο καταμερισμό των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από τη χρήση τους (Access and Benefit Sharing-ακρωνύμιοABS) και ανέλαβε να ενσωματώσει το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια στην εθνική της στρατηγική για τη βιοποικιλότητα και να ορίσει σχέδιο δράσης ⁽²⁾.

Η ισχύς του Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια αρχίζει από τις 12 Οκτωβρίου του 2014.

Στην Εθνική Στρατηγική για τη βιοποικιλότητα ⁽⁴⁾ αναφέρεται ότι:

- ✓ η Ελλάδα διαθέτει ένα από τα υψηλότερα επίπεδα βιοποικιλότητας στη Μεσόγειο και την Ευρώπη με, ταυτόχρονα, πολύ υψηλό βαθμό ενδημισμού.
- ✓ η ποικιλία του αβιοτικού περιβάλλοντος της Ελλάδας, σε συνδυασμό με την άσκηση παραδοσιακών μεθόδων γεωργίας κατά το παρελθόν, συντέλεσε σε μια υψηλή ποικιλότητα αγροτικών οικοσυστημάτων.
- ✓ η επέκταση της εντατικής γεωργίας στις πεδινές και σε ορισμένες ημιορεινές-ορεινές

Βιβλιογραφία

- <https://www.cbd.int/intro/default.shtml>.
- <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=591&language=el-GR>
- <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0511&qid=1491988521033&from=EL>
- Αρ. 40332/26-8-2014 (ΦΕΚ 2383/Β/8-9-2014) Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα για τα έτη 2014-2029 και σχέδιο δράσης πενταετούς διάρκειας <http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=510iCUUwsH8%3d&tabid=37&language=el-GR>
- http://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/Aromatika_Fyta/stevia090412.pdf

περιοχές, η εγκατάλειψη της παραδοσιακής, εκτατικής ορεινής γεωργίας, όπως και η αντικατάσταση των παραδοσιακών καλλιεργείων από μονοκαλλιέργειες, επέφεραν αλλοιώσεις των παραδοσιακών αγροτικών τοπίων, υποβάθμιση των αγροτικών αλλά και των γειτονικών οικοσυστημάτων, εξαφάνιση ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες και, εν κατακλείδι, μείωση της βιοποικιλότητας.

Είναι δηλαδή πλήρως κατανοητό σε εθνικό επίπεδο η αξία της παραδοσιακής γνώσης και των παραδοσιακών τοπικών ποικιλιών στην βιοποικιλότητα των αγροτικών οικοσυστημάτων.

Στις 16 Απριλίου 2014 εκδόθηκε ο Κανονισμός 511/2014 της Ε.Ε.⁽³⁾ «Σχετικά με τα μέτρα συμμόρφωσης των χρηστών βάσει του πρωτοκόλλου της Ναγκόγια για την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους στην Ένωση».

Με τον Κανονισμό αυτό, ορίζονται κάποιοι κανόνες συμμόρφωσης ως προς το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια με στόχο την προστασία των χωρών που αποτελούν παρόχους (provider) βιοποικιλότητας ή/και παραδοσιακής γνώσης, το δίκαιο καταμερισμό οφελών έναντι των χρηστών της βιοποικιλότητας ή/και παραδοσιακής γνώσης αυτών των χωρών.

Ένα παράδειγμα χρησιμοποίησης της παραδοσιακής γνώσης και βιοποικιλότητας αποτελεί παγκόσμια η χρήση της στέβιας με καταγωγή από την Παραγουάη και Βραζιλία⁽⁵⁾ σε αντικατάσταση άλλων γλυκαντικών μέσων (ζάχαρη, ασπαρτάμη) στις αναπτυσσόμενες χώρες τόσο για ερευνητικούς όσο και για εμπορικούς σκοπούς.

Convention on
Biological Diversity

Σύμφωνα με τον Καν. 511/2014 της Ε.Ε:

✓ στο αρθ. 4, όλοι οι χρήστες γενετικών πόρων και παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους, πρέπει να επιδεικνύουν τη δέουσα επιμέλεια (Due diligence) δηλαδή να αποκτούν, τηρούν και μεταβιβάζουν σε επόμενους χρήστες:

α) το διεθνώς αναγνωρισμένο πιστοποιητικό συμμόρφωσης, καθώς και πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο των αμοιβαίως αποδεκτών όρων, οι οποίες αφορούν τους επόμενους χρήστες, ή

β) σε περίπτωση που δεν υπάρχει διεθνώς αναγνωρισμένο πιστοποιητικό συμμόρφωσης, πληροφορίες και συναφή έγγραφα σχετικά με:

i) την ημερομηνία και τον τόπο πρόσβασης στους γενετικούς πόρους ή στις παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους,

ii) την περιγραφή των χρησιμοποιούμενων γενετικών πόρων ή παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με χρησιμοποιούμενους γενετικούς πόρους, την πηγή από την οποία αποκτήθηκαν άμεσα οι γενετικοί πόροι ή οι παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους, καθώς και τους επόμενους χρήστες των γενετικών πόρων ή των παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους,

iii) την ύπαρξη ή απουσία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων όσον αφορά την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σχετικά με μεταγενέστερες εφαρμογές και εμπορική εκμετάλλευση,

iv) τις άδειες πρόσβασης, κατά περίπτωση,

v) τους αμοιβαίως αποδεκτούς όρους, περιλαμβανομένων των ρυθμίσεων για τον καταμερισμό των οφελών, κατά περίπτωση.

✓ στο αρθ. 4 § 5, όταν οι πληροφορίες που διαθέτουν είναι ανεπαρκείς ή εξακολουθούν να υπάρχουν αβεβαιότητες σχετικά με τη νομιμότητα της πρόσβασης και της χρησιμοποίησης, οι χρήστες αποκτούν άδεια πρόσβασης ή το ισοδύναμό της και καθορίζουν αμοιβαίως αποδεκτούς όρους, ή διακόπτουν τη χρησιμοποίηση.

✓ στο αρθ. 4 § 6, οι χρήστες φυλάσσουν τις πληροφορίες που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών επί είκοσι έτη ύστερα από τη λήξη της περιόδου χρησιμοποίησης.

✓ στο άρθ. 6 κάθε κράτος μέλος ορίζει μία ή περισσότερες αρχές ως αρμόδιες για την εφαρμογή του παρόντος Κανονισμού.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να αναζητήσετε για τη Σύμβαση για τη Βιοποικιλότητα και το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια στην ιστοσελίδα <https://www.cbd.int>

Συμπερασματικά και με απλά λόγια

Βάση του Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια και για τον ισόρροπο και δίκαιο καταμερισμό των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από τη χρήση του γενετικού υλικού:

- ✓ Οι συλλέκτες και τα δίκτυα παραδοσιακών τοπικών ποικιλιών ως χρήστες, θα πρέπει να είναι σε θέση για το γενετικό υλικό (σπόρους, μοσχεύματα κλπ) που έχουν αποκτήσει μετά την 12 Οκτωβρίου 2014, εάν τους ζητηθεί να γνωρίζουν και να παρέχουν πληροφορίες για:
 - ✓ την ημερομηνία απόκτησής του
 - ✓ την πηγή δηλαδή τα στοιχεία του ατόμου που το δίνει (όνομα, τηλέφωνο, χώρα)
 - ✓ τον επόμενο χρήστη δηλαδή τα στοιχεία του ατόμου που του παρέχεται το γενετικό υλικό (όνομα, τηλέφωνο, χώρα)
 - ✓ περιγραφή-συνθήκες καλλιέργειας
 - ✓ περιοχή καταγωγής του γενετικού υλικού
 - ✓ περιοχή καλλιέργειας

Οι χρήστες οφείλουν να διατηρούν τις πληροφορίες μέχρι και 20 έτη μετά τη λήξη της περιόδου χρησιμοποίησης του γενετικού υλικού.

- Με την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια μπορεί ο πάροχος να ορίζει όρους για την παροχή του γενετικού υλικού όπως π.χ. να μην χρησιμοποιηθεί σε κάποια πατέντα ή για εμπορικούς σκοπούς, όπως επίσης μπορεί ο χρήστης να απαιτήσει πληροφορίες για το γενετικό υλικό που εμπορεύεται ιδιωτής
- η χώρα μας για να διεκδικήσει το δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των αποτελεσμάτων της έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και των οφελών που προκύπτουν από την εμπορική και κάθε άλλη χρησιμοποίηση των δικών της γεωργικών γενετικών πόρων, πρέπει ως πολιτεία:
 - να δημιουργήσει πέρα από το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο της μη πρόσβασης του γενετικού υλικού χωρίς αδειοδότηση και ένα πλαίσιο αντισταθμιστικών όρων-μέτρων για τους παρόχους τοπικού γενετικού υλικού και τις περιοχές καλλιέργειάς του που χρησιμοποιούνται από πανεπιστήμια, εθνικά ιδρύματα έρευνας, εταιρείες, ιδιώτες, κλπ όχι μόνο για εμπορικούς αλλά και για ερευνητικούς ή αναπτυξιακούς σκοπούς.
 - να ορίσει την Εθνική αρμόδια αρχή και τα αντίστοιχα σημεία ελέγχου, και να προβεί άμεσα σ' όλες τις λοιπές αναγκαίες ενέργειες για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια
 - να δημιουργήσει άμεσα την εθνική βάση δεδομένων για τη βιοποικιλότητα όπως αναφέρεται στο Γενικό Στόχο 1 της Εθνικής Στρατηγικής. Από το 2014 μέχρι σήμερα τι έχει γίνει γι αυτό; Η εθνική βάση δεδομένων θα πρέπει να λάβει υπόψη της και την καταγραφή της παραδοσιακής γνώσης. Η ύπαρξη μόνο του νομοθετικού πλαισίου χωρίς την καταγραφή της εθνικής βιοποικιλότητας και της παραδοσιακής γνώσης, την καθιστά πρακτικά ανεφάρμοστη
 - να αξιοποιήσει με πνεύμα συνεργασίας την σημαντική γνώση και εμπειρία των οργανώσεων και δικτύων διατήρησης τοπικών ποικιλιών στην Ελλάδα για τη συμπλήρωση αυτής της εθνικής βάσης δεδομένων και την προστασία του Εθνικού μας πλούτου.

Σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής είναι ο καθ' ύλην αρμόδιος φορέας για το συντονισμό και την εφαρμογή όλων των δράσεων που απαιτούνται για τη διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας της χώρας. Αρμοδιότητες σε θέματα διατήρησης έχει επίσης το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων⁽⁴⁾.

Στην διεύθυνση <https://absch.cbd.int> του Κέντρου πληροφοριών για την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών (Access and Benefit-Sharing Clearing House) έχει δημιουργηθεί μία πλατφόρμα πληροφοριών για κάθε χώρα παρέχοντας πληροφορίες για την πρόσβαση και τον καταμερισμό οφελών (ABS) όπως π.χ. για την εθνική αρμόδια αρχή και την υπάρχουσα νομοθεσία. Είναι λυπηρό να διαπιστώνει κανείς ότι σε αυτή την πλατφόρμα υπάρχουν στοιχεία για διάφορες χώρες και για την Ελλάδα με την τόσο πλούσια βιοποικιλότητα δεν υπάρχει κανένα στοιχείο, ή έστω η υπάρχουσα νομοθεσία που αφορά την πρόσβαση στο γενετικό υλικό.

Ο εκπρόσωπος των Γκουαρανί- Καϊοβά Λάντιο Βερόν στο Βόλο και το Πήλιο

Αφηγείται το δράμα και τον αγώνα τους και περιγράφει το μέλλον μας

Του **Βαγγέλη Γαλανόπουλου**

Κίνηση Πολιτών Πηλίου και Βόλου για το νερό
www.watervolo.blogspot.gr

«Θέλουμε να γίνετε πρέσβεις της υπόθεσής μας και να ευαισθητοποιήσετε την τοπική κοινωνία για το μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε ως αυτόχθονες διωγμένοι από τη γη μας»

Αυτή η έκκληση των Γκουαρανί Καϊοβά, από το Μάτο Γκρόσο της Βραζιλίας μεταφέρθηκε στο στέκι μεταναστών Βόλου, στις 31 Μάρτη, από τον απεσταλμένο τους στην Ευρώπη Λάντιο Βερόν.

Η Συμμαχία για το νερό, προσκάλεσε τον Λάντιο Βερόν στο Βόλο γιατί η οικονομική και κοινωνική κρίση των τελευταίων χρόνων στην Ελλάδα, δημιουργούν συνθήκες παρόμοιες με αυτές που βιώνουν οι Γκουαρανί στη Βραζιλία, όπως η αναγκαστική μετακίνηση εκατοντάδων χιλιάδων νέων ιδιαίτερα ανθρώπων στο εξωτερικό και η εμφάνιση παραστρατιωτικών ομάδων όπως αυτής των εργαζόμενων στην ΕΛΝΤΟΡΑΝΤΟ, στη Χαλκιδική. Εξάλλου και η πολιτική που ασκείται τοπικά στη διαχείριση του νερού οδηγεί στην εγκατάλειψη της γης ενώ ο τρόπος που αντιμετωπίζει την αντίσταση των πολιτών η δημοτική αρχή, με αστυνομία, φουσκωτούς και σκευοφυλάκια, παραπέμπει σε συνθήκες Νότιας Αμερικής.

Ο Λάντιο ήταν σαφής όταν στην ομιλία του αναφέρθηκε σε αυτά που ήδη είχε δει και ακούσει στην Ελλάδα: «Οι συνθήκες που βιώνετε είναι παρόμοιες με τις δικές μας»

Μιλούσε πάντως σε ένα κοινό που παρακολουθεί από κοντά και βιώνει την επίθεση του καπιταλισμού στα φυσικά αγαθά σε παγκόσμιο επίπεδο. Το watervolo.blogspot.com, έχει φιλοξενήσει στο φάκελο «Λεπλάσια χωρίς σύνορα» ρεπορτάζ (https://watervolo.blogspot.gr/2015/11/blog-post_67.html?view=flipcard) για τη μάχη των Γκουαρανί για ελεύθερη γη.

Είχε λοιπόν ιδιαίτερο ενδιαφέρον η παρουσία του Λάντιο Βερόν στο Βόλο. Συνέπεσε μάλιστα με την περιβαλλοντική κρίση που οξύνθηκε ιδιαίτερα στην περιοχή με το πρόβλημα των ΕΕΛ Βόλου (Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων), τη ρύπανση του Παγασπιτικού, την καύση RDF από την ΑΓΕΤ, τις Ανεμογεννήτριες στο Νότιο Πήλιο και την επίθεση στον χείμαρρο Κραυσίνδωνα με τη μετατροπή του από πνεύμονα της πόλης σε κυκλοφοριακή αρτηρία.

Το «Φωτεινό Μονοπάτι», όπως μεταφράζεται στη γλώσσα Γκουαρανί το όνομα του Λάντιο Βερόν, ξεκίνησε την ομιλία του μπροστά σε δεκάδες άτομα που είχαν γεμίσει το Στέκι, λέγοντας ότι αυτό που ζουν είναι μια γενοκτονία των ιθαγενών από τους γαιοκτήμονες.

«Μας διώχνουν από τη γη μας και βάζουν φωτιά στα σπίτια και τα υπάρχοντά μας».

Στη «Γη χωρίς τίποτα άσχημο», τη γη τους δηλαδή, σήμερα κατοικούνται μόνον 23 οικισμοί από τους 88 που διεκδικούν. Βρίσκεται στα σύνορα Βραζιλίας, Παραγουάης, Βολιβίας στην περιφέρεια Μάτο Γκρόσο.

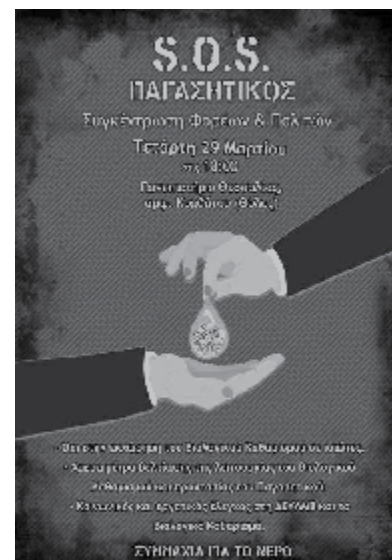
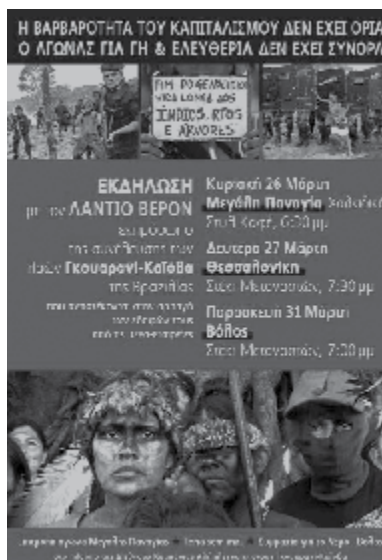
Οι οικισμοί που διεκδικούν δεν είναι παρά κάποιες κηλίδες σε μια ευρύτερη περιοχή - καταλαμβάνουν μόνο το 1.6% - που έχει παραδοθεί από τις κυβερνήσεις στη μονοκαλλιέργεια ζαχαροκάλαμου και σόγιας και σε εγκαταστάσεις φυσικού αερίου και αιθανόλης. Ολόκληρη η περιοχή του Μάτο Γκρόσο που σημαίνει «πυκνό δάσος» έχει κυριολεκτικά ισοπεδωθεί. Με το πρόσχημα ότι οι ιθαγενείς δεν είχαν ποτέ συμβόλαια ιδιοκτησίας, η γη τους παραδόθηκε σε γαιοκτήμονες και πολυεθνικές ενώ σε αυτούς προτάθηκε κάποια στιγμή η μετακίνησή τους την οποία αρνούνται.

Για να επιστρέψουν οι εναπομείναντες 45.000 Γκουαρανί στη Γη τους (την δεκαετία του '50 ήταν 3 εκατομμύρια!), οι κυβερνήσεις της Βραζιλίας έχουν επιστρατεύσει ανθρωπολόγους ανέλαβαν να οριοθετήσουν τις 88 συνολικά περιοχές που διεκδικούν. Η διαδικασία περιλαμβάνει πολλά στάδια και είναι απόλυτα γραφειοκρατική. Οι δε ανθρωπολόγοι παίζουν πάντα το παιχνίδι της κυβέρνησης και των γαιοκτημόνων.

Ως τώρα 16 περιοχές βρίσκονται προ των θυρών της οριοθέτησης (δεν επιτρέπεται ωστόσο η κατοίκησή τους), 24 άλλες τρία στάδια μακριά και 42 στο ξεκίνημα της διαδικασίας.

Η τωρινή μάλιστα κυβέρνηση που πήρε την εξουσία πραξικοπηματικά, συνεχίζει την παρελκυστική πολιτική των προηγούμενων. Τελευταία μάλιστα αφαίρεσε 16 από τη λίστα των υπό οριοθέτηση περιοχών. Όλα αυτά βέβαια παρά το γεγονός ότι το Σύνταγμα της χώρας με τα άρθρα 231 και 232 κατοχυρώνει τα δικαιώματα των ιθαγενών στη γη τους.

Οι Γκουαρανί πάντως δε το βάζουν κάτω. Ρίχνουν φράχτες και το πληρώνουν ακριβά με τη ζωή τους. Η επανάκτηση γι αυτούς σημαίνει επαναγιοποίηση της γης. Μέχρι τώρα εκατοντάδες έχουν δολοφονηθεί από παραστρατιωτικούς των γαιοκτημόνων. Άλλοι έχουν βιαστεί. Ο Λάντιο Βερόν ήταν μάρτυρας της δολοφονίας του πατέρα του, ενώ ο ίδιος βασανίστηκε και παραλίγο να τον κάψουν ζωντανό.

Τελειώνοντας την ομιλία του ο Λάντιο είπε: «Αγωνιζόμαστε για τη γη, το δάσος, το νερό, τα φυσικά αγαθά. Παλεύουμε πολλά χρόνια και θα εξακολουθήσουμε να το κάνουμε δίνοντας ακόμη και τη ζωή μας».

Ζήτησε και είχε ενημέρωση για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε ιδιαίτερα με το νερό, την ιδιωτικοποίηση και την ποιοτική του υποβάθμιση. Την επόμενη μέρα περπάτησε το μονοπάτι από την Πλατεία των Σταγιατών μέχρι την πηγή της Κρύας Βρύσης. Είδε τη δουλειά που έχουν κάνει οι κάτοικοι του χωριού, σε απάντηση στην συστηματική εγκατάλειψη των δεξαμενών και των δικτύων από τη ΔΕΥΑΜΒ, με στόχο το ξεπούλημα και άκουσε με προσοχή για την αυτοδιαχείριση της άρδευσης σε όλα σχεδόν τα χωριά του Πηλίου.

Στην πλατεία του χωριού με θέα την πόλη του Βόλου, λίγο πριν φύγει για Αθήνα και την επομένη για Ιταλία, κουβεντιάσαμε για τη συνέχεια και τη διάρκεια της επαφής που είχαμε. Συμφώνησε με την ιδέα της αλληλεγγύης ανάμεσα σε κοινότητες ή συλλογικότητες της Ελλάδας και αντίστοιχες Γουαρανί. Όπως και για καθιέρωση εκδηλώσεων κάθε χρόνο, την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης Γκουαρανί που γίνεται μέσα στον Αύγουστο και ζωντανή σύνδεση μέσω skype.

Τόσο η ομιλία όσο και η προσωπική επαφή που είχαμε με τον Λάντιο θα λειτουργήσουν καταλυτικά για την παραπέρα πορεία του τοπικού κινήματος. Στην ουσία μας έδειξε το μέλλον μέσα από τις δικές τους οδυνηρές εμπειρίες.

Η αλληλεγγύη, ξέρουμε, είναι το όπλο των λαών. Και στο πλαίσιο της αλληλεγγύης θα προσπαθήσουμε να υλοποιήσουμε την υπόσχεση που δώσαμε ότι θα είμαστε πρέσβεις των προβλημάτων τους και ότι θα πιέσουμε και μείς στο μέτρο του δυνατού για να ξεπεραστούν.

Το Νομοθετικό πλαίσιο προστασίας των ντόπιων ποικιλιών στα Βαλκάνια

Συνάντηση Εργασίας

Του **Κώστα Κουτή**

Γραφείο Εστιακών Σημείων ΑΙΓΙΛΟΠΑ, Βόλος
Email: info@aegilops.gr

14_3_2017
ΣΟΦΙΑ

Στις 14 Μαρτίου 2017 πραγματοποιήθηκε, στη Σόφια της Βουλγαρίας συνάντηση εργασίας που αφορούσε τις ντόπιες ποικιλίες και τα νομοθετικά πλαίσια προστασίας τους σε διάφορες χώρες των Βαλκανίων (Βουλγαρία, FYROM, Αλβανία, Βοσνία Ερζεγοβίνη, Ελλάδα). Η συνάντηση οργανώθηκε στα πλαίσια του προγράμματος Horizon 2020- DIVERSIFOOD (<http://www.diversifood.eu>) από το Ινστιτούτο IBER – Institute for Biodiversity and Ecosystem Research at the Bulgarian Academy of Sciences (www.iber.bas.bg) της Βουλγαρίας και την οργάνωση ARCHE NOAH (www.arche-noah.at) της Αυστρίας. Εκ μέρους της Ελλάδας συμμετείχε ο ΑΙΓΙΛΟΠΑΣ (Κώστας Κουτής) , το ΠΕΛΙΤΙ (Αναστασία Βασιλειάδου) και η Ένωση Αγροτών Βιοκαλλιεργητών Βορείου Ελλάδας (Χρύσα Σκορδίτη). Την IFOAM (Διεθνής Ομοσπονδία Κινημάτων Βιολογικής Γεωργίας) εκπροσώπησε η Ευφημία Χατζηνικολάου.

Στη συνάντηση συμμετείχαν επιστήμονες μέλη ερευνητικών Ινστιτούτων και τραπεζών γενετικού υλικού, εκπρόσωποι υπουργείων και μη κυβερνη-

τικών οργανώσεων ενώ αισθητή ήταν η απουσία γεωργών και φορέων τους, με εξαίρεση την Ελλάδα. Παρουσίαση για την κατάσταση στην Ελλάδα έκανε ο Κώστας Κουτής, εκ μέρους του ΑΙΓΙΛΟΠΑ.

Η συνάντηση ανέδειξε την σημασία που έχει για όλες τις χώρες η γεωργική βιοποικιλότητα και οι ντόπιες ποικιλίες αλλά και την διαφορετική οπτική κάτω από την οποία προσεγγίζεται θεσμικά η προστασία και αειφορική χρήση τους. Είναι ενδιαφέρον να επισημανθεί ότι στις ομάδες εργασίας που έγιναν αναδείχτηκε η σχέση της βιοποικιλότητας με την αγροτική ανάπτυξη και τις προστατευόμενες οικολογικά περιοχές, η δυναμική των ντόπιων ποικιλιών στην αγορά και η προστιθέμενη αξία των προϊόντων βιοποικιλότητας. Τέλος αναζητήθηκαν τα νομικά εμπόδια ή άλλα κωλύματα βιωσιμότητας για τους μικρούς παραγωγούς που διατηρούν παραδοσιακές ποικιλίες και εγχώριες φυλές ζώων.

Για τη χώρα μας έχει επισημανθεί τόσο από τον ΑΙΓΙΛΟΠΑ όσο και από άλλους σχετικούς φορείς ότι κομβικό στοιχείο για τη διατήρηση και αξιοποίηση της εγχώριας βιοποικιλότητας αποτελεί η υιοθέτηση εκ μέρους της πολιτείας ενός συγκροτημένου στρατηγικού σχεδίου προστασίας με ευρεία συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων (επιστήμονες, γεωργοί, σποροπαραγωγοί, φορείς πολιτών, κα) και η εύρυθμη και σωστή λειτουργία της Τράπεζας Γενετικού Υλικού.

ΟΙΚΟΓΙΟΡΤΕΣ

Προβληματισμοί - προτάσεις

Του **Αλέξανδρου Μουταφσή**

ΒΟΤΑΝΟΚΗΠΟΣ

Αρωματικά & κηπευτικά φυτά καλλιεργημένα με βιολογικές μεθόδους

Μαρκόπουλο, Μεσόγεια, Τηλ.: 6997154027

e-mail: botanokipos@yahoo.com, athina@aegilops.gr

Εστιακό Σημείο ΑΙΓΙΛΟΠΑ, Αττική

Οι Γιορτές Οικολογικής Γεωργίας και Χειροτεχνίας (Οικογιορτές) αποτελούν εδώ και 20 και πλέον χρόνια σοβαρές κινηματικές προσπάθειες χειραφέτησης των καλλιεργητικών πρακτικών από τη σάρωση της συμβατικής γεωργίας. Πρεσβεύουν τις οικολογικές – παραδοσιακές πρακτικές, αυτές που θα δώσουν λύσεις σε πολλά από τα προβλήματα που αφορούν τη γεωργία, το περιβάλλον και φυσικά τον μικρομεσαίο παραγωγό. Και κατά συνέπεια την κοινωνία εν γένει.

Η συμμετοχή του ΑΙΓΙΛΟΠΑ από τις απαρχές του θεσμού των Οικογιορτών ως και σήμερα, δείχνει την πίστη και τη θέλησή του στη εδραίωση και διεύρυνση αυτού του κινήματος. Παράλληλα όμως του δίνει την εμπειρία να μπορεί να κρίνει κάποια στοιχεία που μέσα σε όλα αυτά τα χρόνια η οργάνωση θεωρεί ότι έχουν αλλοιώσει το χαρακτήρα τους, δημιουργώντας κενά και βάζοντας άθελά τους εμποδία, όχι τόσο στην εδραίωση αλλά όσο στη διεύρυνσή τους.

Αυτά λοιπόν τα κενά και τα εμποδία καλούμαστε να ξεπεράσουμε με μοναδικό σκοπό να γίνουμε περισσότεροι και ακόμα πιο οργανωμένοι, με σκοπό να αγωνιστούμε για αυτά που αφορούν όχι μόνο εμάς, αλλά το σύνολο των ανθρώπων και του τόπου.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο έχουμε παρατηρήσει ότι:

Α οι συμμετοχές των καλλιεργητών έχουν λιγοστείψει αισθητά ενώ αυτές των χειροτεχνών έχουν αυξηθεί.

Χωρίς να θέλουμε σε καμία περίπτωση να μειώσουμε την αξία των καλλιτεχνών-παραγωγών, οι οποίοι βεβαίως και πρέπει να συμμετέχουν, θεωρούμε ότι οι παραγωγοί του πρωτογενούς τομέα είναι αυτοί που η εργασία τους έχει να κάνει με σημαντικότερα προβλήματα που τίγονται εδώ και δεκαετίες (γεωργικές πρακτικές, περιβάλλον, εργασία, νερό, κλιματική αλλαγή, βιοποικιλότητα, σπόροι κτλ) και γι αυτό το λόγο θα έπρεπε να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στις οικογιορτές οι συμμετοχές να είναι προς την κατεύθυνση αυτή. Έτσι θα έρχονται στην επιφάνεια θέματα σημαντικότερα για τα οποία οφείλεται να αγωνιζόμαστε όσο και όπως μπορούμε. Άρα αρχικά υπάρχει θέμα προτεραιότητας από την πλευρά των συμμετεχόντων.

Β αναφορικά με τον τρόπο που επιλέγονται οι συμμετέχοντες δεν υπάρχει πλέον πλήρης αξιοπιστία.

Και δεν μιλάμε μόνο για τις νέες συμμετοχές. Αυτό φυσικά δεν εμπεριέχει δόλο από την πλευρά των οργανωτών, αλλά σίγουρα δεν εμπνέει και τη δέουσα σοβαρότητα. Για να λυθούν τέτοιου είδους θέματα θεωρούμε αρκετό 1) το να προτρέπει να διαβάζεται ένα κείμενο με τις γενικές αρχές και αξίες των Οικογιορτών (πρέπει να γραφτεί ένα τέτοιο κείμενο μετά από τόσα χρόνια), 2) εν συνεχεία να προτρέπει να συμπληρώνεται ειλικρινώς η γνωστή αίτηση με βάση το κείμενο που διαβάστηκε, και τέλος 3) να συζητούν οι νέοι και οι παλαιότεροι αιτούντες με τις αντίστοιχες θεματικές επιτροπές των οικογιορτών που ήδη θα υπάρχουν ή που θα συστήνονται πριν από αυτές για αυτό κυρίως το λόγο. Δηλαδή ένας καλλιεργητής θα συζητά μία μέρα πριν την έναρξη των οικογιορτών με την αντίστοιχη επιτροπή καλλιεργητών της οικογιορτής για θέματα που αφορούν τη συμμετοχή του. Από τη συζήτηση και την κρίση της επιτροπής θα προκύψει η τελική απόφαση περί συμμετοχής ή απόρριψης, πάντα όμως με σκοπό να βοηθηθούν κατ' αρχήν οι αιτούντες και όχι να κοπούν εξ αρχής. Από τη διαδικασία δεν εξαιρούνται οι παλιοί συμμετέχοντες σε καμία περίπτωση.

Γ υπάρχει έλλειψη γνώσης και πολλές φορές και εμπιστοσύνης μεταξύ των συμμετεχόντων αναφορικά με το παραγωγικό κομμάτι.

Έτσι επειδή δεν γνωρίζει κάποιος τη δουλειά κάποιου άλλου πιο καλά, δημιουργούνται εύκολα ίντριγκες, “θαψίματα” κτλ κτλ. Στην αποκατάσταση αυτής της συνθήκης πέρα από τα βήματα που θα ακολουθούνται στην επιλογή των συμμετεχόντων, είναι καλό όλοι οι συμμετέχοντες να κάνουν μία μικρή παρουσίαση-εργαστήριο-ομιλία για τη δουλειά τους που να απευθύνεται τόσο στους συντρόφους παραγωγούς όσο και στο κοινό των επισκεπτών. Με αυτό τον τρόπο η δουλειά του καθενός θα είναι εμφανής και οι απορίες θα λύνονται επί τόπου και άρα η εμπιστοσύνη θα επαναπροσδιορίζεται. Σε μία οικογιορτή κάτι τέτοιο είναι αδύνατον, όμως κυκλικά στις οικογιορτές σε βάθος χρόνου είναι εφικτό. Σημαντικό ρόλο στη λύση του παραπάνω παίζει και η δημιουργία επιτροπών (υποομάδων) συγκεκριμένων θεματικών που θα φέρνουν πιο κοντά τους συμμετέχοντες σε αυτές και άρα την παρουσίαση της δουλειάς του καθένα.

Δ υπάρχει έλλειψη επικοινωνίας και άρα διάχυσης των γνώσεων ή των προβλημάτων που έχουν ομάδες κοινών ενδιαφερόντων από την πλευρά των συμμετεχόντων.

Αποτέλεσμα: Έλλειψη εσωτερικής οργάνωσης και υποστήριξης των συγκεκριμένων ομάδων συμμετεχόντων που υπό άλλες συνθήκες θα μπορούσαν να έχουν άλλη αντιμετώπιση σε κοινά θέματα που τους αφορούν. Η λύση που προκρίνουμε είναι αυτή που έχει προταθεί και παλιότερα αλλά και πέρυσι στις Οικογιορτές της Χαλκίδας και του Βόλου, και έχει να κάνει με τη σύσταση των κατά τόπους επιτροπών (ή υποομάδων όπως έχουν ειπωθεί) συγκεκριμένων θεματικών (επιτροπή καλλιεργητών, μελισσοκόμων, χειροτεχνών, μεταποιητών κτλ), που κύριο σκοπό θα έχουν τη μεταξύ τους επικοινωνία και ανταλλαγή γνώσεων και απόψεων επί διαφόρων θεμάτων, την αντιμετώπιση κοινών ή όχι προβλημάτων που συναντούν, την προσπάθεια κοινών αγώνων σε θέματα κοινωνικά και πολιτικά, την επικοινωνία με άλλες αντίστοιχες τοπικές επιτροπές για συγκεκριμένα θέματα, την οργάνωση και συντονισμό ομιλιών, εργαστηρίων κτλ αντίστοιχων θεματικών και τέλος την συζήτηση με τους αιτούντες συμμετοχή κάθε φορά που διοργανώνεται Οικογιορτή.

Θεωρούμε ότι οι παραπάνω απλές κινήσεις θα βοηθήσουν το όραμα αυτού του κινήματος που έχει προέλθει από τη συσπείρωση όλων αυτών των ανθρώπων κάτω από το θεσμό των Οικογιορτών να ξεμπλοκάρει και να πάει μερικά βήματα παραπέρα, ξεπερνώντας τη στασιμότητα που έχει επιδείξει τα τελευταία αρκετά χρόνια η οποία σχετίζεται κυρίως με τη διάθεση των προϊόντων των παραγωγών. Το οφείλουμε όλοι μας σε όλους μας. Οι Οικογιορτές είναι οι τόποι που συνενρυσκόμαστε για να περνάμε όμορφα και για να προχωράμε παρακάτω.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

6 & 7 Μαΐου

Σταγιάτες Πηλίου

8η Γιορτή παραδοσιακού

σπόρου & οικολογικού κήπου - μπαζέ

8η γιορτή παραδοσιακού σπόρου και οικολογικού κήπου-μπαζέ Σταγιάτες Πηλίου

σάββατο 6 μ.ήν 2017

11:00 εργαστήρι καλλιέργεια κήπου για παιδιά

13:00 εργαστήρι καλλιέργεια αρωματικών και καλλωπιστικών φυτών

14:00 εργαστήρι τσιγγάνικο ψωμί

17:00 εργαστήρι έδαφος, κομπόστ και βιολογική φυτοπροστασία

19:00 συζήτηση σπόροι, νερό και άλλα ...ζιζάνια

20:00 προβολή ντοκιμαντέρ "Χρυσός ή τρόφιμα;"

Κυριακή 7 μ.ήν 2017

10:00 εργαστήρι παιχνίδια και ιστορίες για παιδιά

11:00 εργαστήρι μέλι, παστέλι και μελοκουβέντες

12:00 ανταλλαγή σπόρων

13:30 συζήτηση λεηλασία χωρίς σύνορα

15:00 γλέντι

Α.Π.Ο.Δράσης - Αγγίλοπας

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Σταύρος Καραγεωργάκης ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τα τεράστια περιβαλλοντικά και πολιτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε αναζητούν μόνο συνολικές λύσεις, λύσεις δηλαδή που δεν θα προσπαθούν να επουλώσουν απλώς της περιβαλλοντικές πληγές ή να επιλύσουν κάποια διάσπαρτα και επιμέρους κοινωνικο-οικονομικο-πολιτικά προβλήματα, αλλά θα αντιμετωπίζονται ολιστικά. Απ' αυτή την άποψη δεν έχει νόημα να μιλάμε για δικαιώματα των ζώων ξέχωρα από το πρόβλημα της απελευθέρωσης του ανθρώπου από τα δεσμά της καπιταλιστικής κυριαρχίας ούτε έχει νόημα να μιλάμε για παγκόσμια φτώχεια ξέχωρα από την κλιματική κρίση ούτε να μιλάμε για περιβαλλοντική εκπαίδευση ξέχωρα από μια μη ανθρωποκεντρική θεώρηση του κόσμου.

Σ' αυτό το βιβλίο, όλα αυτά τα προβλήματα συζητιούνται μέσα από τρεις –αδιάσπαστες μεταξύ τους– ενότητες: δικαιώματα των ζώων, πολιτική οικολογία και περιβαλλοντική εκπαίδευση. Θα βρεθεί άραγε μια κοινή λύση τόσο για τα περιβαλλοντικά όσο και για τα πολιτικά μας προβλήματα;

Εκδόσεις Ευτοπία
Αθήνα, 2016
ISBN: 978-618-80244-6-5
σ. 232. Τιμή 9€

Γίνετε μέλη του Αιγίλοπα και συμμετέχετε ενεργά στις δράσεις μας:

Με τη συμμετοχή σας ως μέλη στον Αιγίλοπα στηρίζετε ενεργά την προστασία και διατήρηση της γεωργικής βιοποικιλότητας καθώς και τη βιοκαλλιέργεια στη χώρα μας. Μπορείτε, επίσης, να προμηθευτείτε σπόρο ντόπιων ποικιλιών του δικτύου μας, για πειραματισμό και δοκιμή, από τα Εστιακά μας Σημεία και τις διάφορες γιορτές και συναντήσεις της οργάνωσης στις οποίες γίνονται ανταλλαγές και δωρεές σπόρων.

Περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας:

www.aegilops.gr

αλλά και στο facebook

 aegilops